

Børnerådet

BØRNERÅDETS MEDLEMMER PR. JUNI 2003

Klaus Wilmann, formand, pædagog og konsulent

Birgitte Holmberg Pedersen, næstformand, dommer

Else Guldager, ledende sundhedsplejerske

Pernille Hviid, psykolog, Københavns Universitet

Inger Thormann, psykolog, Skodsborg Observation- og behandlingshjem

Helga Kolby Kristiansen, cand.phil, højskoleforstander

(medlem pr. 1. juli 2002)

Niels Egelund, psykolog, professor DPU (medlem pr. 1. juli 2002)

I 2002 var følgende også medlemmer af Børnerådet:

John Aasted Halse, Cand.pæd og psych. (udtrådt 1. juli 2002)

Christian Corfixen, pædagog (udtrådt 1. juli 2002)

BØRNERÅDETS SEKRETARIAT PR. JUNI 2003

Bente Ingvarsen, sekretariatschef, mag.scient soc og socionom

Søren Gade Hansen, fuldmægtig, cand.jur og lærer

Anne Mejer, fuldmægtig, cand.comm

Susanne Glending, fuldmægtig, cand.jur

Bettina Frølund, overassistent

Anders Guldbergsen, militærnægter

Følgende arbejdede også i sekretariatet i 2002

Lene Hansen, cand.comm, fuldmægtig (barselsvikar) og projektmedarbejder

Dorrit Hermann, projektmedarbejder

Marlene Larsen, kontorassistent

Kia Ditlevsen, kontorassistent (barselsvikar)

Martin Korsbæk, stud. soc., praktikant

Børn på dagsordenen – til stadighed en kamp

Af Klaus Wilmann, formand for Børnerådet

2002 var planlagt til at stå i børnenes tegn. Hele verden skulle interessere sig for børns levevilkår og rettigheder med FN's topmøde i maj måned som anledning. Imidlertid fik topmødet ikke helt den opmærksomhed fra toppolitikere, som emnets vigtighed krævede. Når regeringscheferne udeblev sendte de signaler ud i verden om, at børnesagen ikke er så vigtig endda. Og det registrerede vi også i den hjemlige presse, som kun viede topmødet beskeden opmærksomhed. Desværre. Den forpassede en glimrende lejlighed til at synliggøre børns vilkår i verden og i Danmark.

At børn er fraværende på den internationale politiske dagsorden, kender vi også til herhjemme. De sidste par år har det været de ældre medborgeres vilkår, som har været i fokus. Al ære værd, men med den kedelige konsekvens at børnene, som dog er vores fælles fremtid, er rutschet ned af opmærksomhedsstigen, med synlige konsekvenser for den økonomiske prioritering i stat og kommuner. Uagtet at vi i året der gik fik en ny folkeskolelov, synes tidlig omsorg og uddannelse ikke at have høj politisk prioritet.

Børnerådet har i året der gik beklaget, at kommunale nedskæringer så ensidigt har ramt børnenes institutioner og skoler og yderligere, at forbedringer for andre medborgere er finansieret med færre ressourcer til børnehaver og undervisning. For det synes godtgjort via Kommunernes Landsforening, at der ikke kun er tale om demografiske tilpasninger af budget og børnetal, men også egentlige forringelser af serviceniveauet.

Disse og mange andre ændringer, omstillinger og justeringer i vores samfund finder sted hvert år, og ofte med synlige konsekvenser for børn liv. Ikke kun negativt, men altid indgribende. Derfor ser jeg det som en af Børnerådets vigtigste opgaver at arbejde for at børn inddrages i beslutninger som vedrører deres eget liv og på alle niveauer i samfundet. De skal inddrages i beslutninger i skolen, om undervisningens form og skolens liv. De skal inddrages af kommunerne, når vilkårene ændres, hvis familierne går i opløsning osv. På det overordnede plan foreslår Børnerådet, at myndigheder og beslutningstagere tager børn med på råd om lovgivning og større beslutninger. Børn kan ikke, som lønmodtagere, patienter, ældre m.fl. etablere deres egne organisationer, som slås for børns interesser. Men Børnerådet arbejder for børns interesser og rettigheder.

Børnerådet hjælper således børn til at få en stemme ved at anvise samfundet, hvordan man kan etablere veje og fora, hvor dialogen mellem børn og beslutningstagere kan foregå.

Det kan lade sig gøre. Børnerådet har selv vist vejen. Børnerådet børnepanel, 60 7.-klasser over hele landet er en af vores måder at få informationer fra børnene på. Gennem børnepanelet blev vi i 2002 klogere på børnenes oplevelse af medbestemmelse i skolen, en viden vi brugte i debatten om en ny folkeskolereform. Og i 2003 vil mindst to nye høringer fra børnepanelet blive gennemført, den ene allerede.

Børnerådets årsmøde i november viste, at børn og voksne kan gennemføre en meningsfuld dialog og inspirere hinanden. Årsmødet var et eksperiment, som vi bl.a. gennemførte for at udvikle nye arbejdsmetoder, som også andre kan anvende. Det glæder mig derfor meget, når jeg hører, at vi har inspireret kommuner til at inddrage børn aktivt i deres arbejde med at formulere en børnepolitik.

Derfor er det helt centralt når jeg kigger fremad, at Børnerådet bevarer muligheden for at kunne kommunikere direkte med børn og unge i hele landet. Det jeg taler om, er muligheden for at introducere og fastholde et børneperspektiv i debatten. Vi er mange voksne, som både har meninger og viljer. Mange er endog eksperter med stor viden om børn. Men uden børns egne udsagn går det ikke, for i sidste ende er de sande eksperter om børns liv børnene selv.

KLAUS WILMANN

Formand for Børnerådet

Børnerådet - ikke til at komme uden om

Børnerådet blev hårdt ramt af finansloven for 2002, der indebar en kraftig reduktion af rådets bevilling. Resultatet blev en nedskæring og omprioritering af aktivitetsniveauet, afskedigelse af medarbejdere – og et øget samarbejde med andre organisationer.

2002 blev det første år, hvor Børnerådet skulle arbejde med et væsentligt reduceret budget. Regeringens finanslov for 2002 indebar en reduktion af Børnerådets bevilling på 25 procent samtidig med at halvdelen af rådets hensættelser til konkrete projekter, blev inddraget. Begge dele har rådet beklaget offentligt og overfor regeringen, idet vi har argumenteret for at de forventninger, Folketinget har til et råd som Børnerådet, næppe kan indfries, med så store nedskæringer. Vi har også beklaget det signal, som beslutningen indebærer, på et tidspunkt hvor interessen for institutioner som Børnerådet i udlandet ellers er voksende.

Øget samarbejde med andre

På trods af nedskæringerne forsøgte rådet i sit arbejdsprogram for 2002 at fastholde et højt aktivitetsniveau, og introducerede en offensiv strategi med et bredt samarbejde med organisationer og myndigheder. Børnerådet har derfor i 2002 gennemført en lang række af sine aktiviteter i et tæt samarbejde med offentlige eller private organisationer, hvilket yderligere har bidraget til at fokusere et børneperspektiv i debatten lokalt og centralt. Børnerådet har været yderst tilfreds med det samarbejde og takker alle, som har fundet sammen med os om konkrete aktiviteter og projekter. Aktivitetsplanen kunne indlysende ikke være så ambitiøs, som vi gerne ville, idet budgetnedskæringen indebar at Børnerådets sekretariat blev reduceret med to medarbejdere og en studentermedhjælper. Trods dette er rådet tilfreds med den indsats, der er gjort, og den relativ store synlighed det er lykkedes at bevare.

Pressens bevågenhed

Børnerådet har arbejdet med en række konkrete projekter, udgivelse af skilsmissefilm, undersøgelser af fogedretternes praksis, Børnerådets børnepanel, undersøgelser osv.

Det er alle projekter, som lægger direkte op til debat, kan inspirere lovgivning og har offentlighedens interesse. Derfor er det også lykkedes at bevare et indtryk af et engageret og aktivt Børneråd, som arbejder med væsentlige problemstillinger og udgør en vigtig samarbejdspart for såvel lovgivere som andre myndigheder, og private organisationer for børn. Børnerådet blev i 2002 omtalt i gennemsnit 30-40 gange hver måned i danske medier. Det er interview med rådets formand eller øvrige medlemmer eller omtale af rådets aktiviteter, udgivelser mv. Den store mediebevågenhed ser vi som et udtryk for, at det er lykkedes at sætte vigtige spørgsmål til debat; Børnerådet har fortsat en stor rolle at spille i forhold til børns rettigheder og vilkår.

Uafhængigheden er vigtig

Imidlertid vil Børnerådet også fortsat argumentere for, at uanset hvor vigtigt og nyttigt det er, at Børnerådet har et tæt samarbejde med mange både offentlige og private organisationer og kan finansiere visse aktiviteter via fonde og særbevillinger, er det helt centralt, at Børnerådet bevarer sin økonomiske uafhængighed. Når budgettet til egne aktiviteter stort set er skåret væk risikerer Børnerådets uafhængighed at blive udhulet. Derfor er det vigtigt at regeringen i fremtiden sikrer Børnerådets eksistens med et budget, som svarer til de opgaver, Børnerådet har fået af Folketinget, og som er fastsat i bekendtgørelsen om rådets arbejde. Det perspektiv drøfter Børnerådet løbende med regeringen og folketingets øvrige partier.

VALG TIL BØRNERÅDET

Fire af Børnerådets syv medlemmer bliver udpeget efter valg og indstilling fra Børnerådets valgforsamling. Valgforsamlingen består af repræsentanter fra de private børneorganisationer i Danmark. I foråret 2002 blev der afholdt valg til de fire poster. Det er Socialministeren, der foretager den endelige udpegnings til Børnerådet. De nye og genudpegede medlemmer i Børnerådet pr. 1. juni 2002 er:

Niels Egelund, Psykolog, professor i specialpædagogik på Danmarks Pædagogiske Universitet, Nyvalgt.
For kompetenceområdet: Børns skoleliv.

Helga Kolby Kristiansen, cand.phil.
Højskoleforstander. Nyvalgt.
For kompetenceområdet: Børns kultur- og fritidsliv.

Inger Thormann, cand.psych, Skodsborg Observations- og behandlingshjem.
Genbeskikket.
For kompetenceområdet: Børn med særlige behov.

Pernille Hviid, cand.psych, adjunkt på Københavns Universitet. Genbeskikket.
For kompetenceområdet: Børns opvækst og udvikling.

De fire medlemmer er udpeget til Børnerådet for perioden 1. juli 2002 - 30. juni 2006.

De øvrige tre medlemmer, som er udpeget direkte af socialministeren, er fortsat Klaus Wilmann, formand, Birgitte Holmberg Pedersen, næstformand og Else Guldager.

Dialog på tværs – børn og voksne i øjenhøjde

Den 27. november 2002 mødtes 150 børn og voksne i Middelfart for at lytte, spørge, inspirere og udvikle på tværs af geografi, baggrund, alder og interesse. Opgaven var at indgå i en konstruktiv dialog om to nøgleområder: Skolen og lokalsamfundet.

Børns inddragelse kom for alvor på dagsordenen i Børnerådets arbejde i 2002. Det gjaldt også på Børnerådets Årsmøde 2002, hvor 75 børn og 75 voksne var med til at skabe en ligeværdig dialog på tværs af alder og baggrund. Børnene, som var fire af Børnerådets Børnepanelklasser, kom fra Gesten, Årre, Odense og Middelfart. De voksne deltagere kom fra forskellige sammenhænge – alle med direkte eller indirekte tilknytning til børn: Her var politikere, embedsmænd fra stat og kommuner, lærere, bibliotekarer, spejderledere m.fl. Det er første gang, at lige mange børn og voksne har deltaget på et børneråds-årsmøde. Udgangspunktet var at skabe en ligeværdig dialog mellem børn og voksne for at vise, at børns ressourcer og erfaringer kan bruges i sammenhænge, der vedrører dem selv. Målet var at tænke dialogen på en hel ny måde og at skabe en ramme, som kan bruges andre steder, hvor der bliver truffet beslutninger om børns liv.

At blive anerkendt

Vi benyttede os af den anerkendende metode til at strukturere en dialog mellem børn og voksne. Gennem den direkte dialog kommer vi tæt på hinanden og lærer hinanden at kende via de historier, vi hver især fortæller. Hvert barn havde en voksenmakker, som de kørte tæt løb med under hele dagen. Målet var at give plads til den enkeltes historie, finde fællestræk og opstille ønsker og idéer til fremtiden på tværs af alder og baggrund. Ved at bruge den direkte dialog kommer vi lettere i øjenhøjde, og alle bliver involveret. Når vi interviewer hinanden med udgangspunkt i en interviewguide, kan vi lettere lytte til det, vores makker fortæller os.

Positiv indgangsvinkel

Samtidig ønskede vi at kaste et bestemt lys på den måde, vi fortæller vores historier

på. Hvad er det, vi er glade for? Hvad er det, der fungerer? Ved at se på det, vi hver især synes fungerer og godt kunne tænke os mere af, kan vi formulere nogle konkrete og konstruktive forslag til det, vi i fremtiden ønsker os. Den anerkendende metode er ikke ny. Men det usædvanlige ved Børnerådets årsmøde var at bruge metoden mellem lige mange børn og voksne. Det var både nyt for Børnerådet og for deltagerne, hvoraf mange oplevede, at det har en konstruktiv psykologisk effekt at tage udgangspunkt i det positive – det der virker - i stedet for at slå hinanden i hovedet med det, der ikke virker.

Skolen og livet i lokalsamfundet

Halvdelen af deltagerne på årsmødet beskæftigede sig med, hvordan vi kan sikre et bedre liv i skolen. Den anden halvdel koncentrerede sig om livet i lokalsamfundet. Det gik hurtigt op for mange deltagere, at det ikke har så stor betydning, hvor og hvornår man vokser op. Blandt gruppemedlemmerne var der flere fællestræk end uligheder på trods af alder og baggrunde. Ved hjælp af den anerkendende metode nåede de 19 grupper frem til fællestræk om, hvad det er, der fungerer i dag i skolen og i lokalsamfundet, samt hvilke ønsker, man har til fremtiden.

**DIALOG
PÅ TVÆRS**
BØRN OG VOKSNE I ØJENHØJDE

Der kom gode og konstruktive forslag frem i mange af grupperne. Forslag, som deltagerne sammen med den anerkendende metode, kan tage med hjem og arbejde videre på. Mange er heldigvis enige med Børnerådet i, at vi skal sikre børn den indflydelse, som alle bør have i et demokratisk samfund. Men selvom det lyder enkelt, sker det ikke altid. For hvordan sikrer vi en dialog, hvor hverken børn eller voksne kommer i klemme? Vi håber, at Børnerådets Årsmøde har givet deltagerne et bud.

Der er blevet udarbejdet en rapport og en video om dialogprocessen på Børnerådets årsmøde. I rapporten kan du læse mere om metoden og om konklusionerne fra dagen. Videoen sætter lyd og billeder på en dialogproces. Rapporten er gratis, videoen koster 75 kr. Begge kan bestilles i Børnerådets sekretariat. Rapporten kan også læses på Børnerådets hjemmeside: www.brd.dk

For yderligere oplysning om Børnerådets Årsmøde og dialog med børn, kontakt Bente Ingvarsen, bi@brd.dk

Den fremtid vi ønsker os

– ønsker til en god skole:

- Ingen mobning
- Masser af venner
- Temadage og projektarbejde
- Mere krop – og integration af de kreative fag i det øvrige arbejde
- Mere virkelighed
- Godt miljø
- Medindflydelse
- Drama
- Tid til at tale sammen

Den fremtid vi ønsker os

– ønsker til et godt lokalsamfund:

- Frirum uden voksne
- Flere ungdomsklubber
- Gode sportsfaciliteter
- Tid i familien, ingen stressede forældre
- Tryghed
- Venner tæt på
- Mindre pylrede forældre

Den anerkendende metode

– Appreciative Inquiry

Den anerkendende metode er en metode til forandring. I stedet for at fokusere på de problemer man ønsker at løse, fokuserer den anerkendende metode på det, der virker. Udgangspunktet er, at der bag ethvert problem findes et håb om noget andet. Der er altid noget, der fungerer. Ved at tage fat i succes'erne bliver det lettere at få ønsker, håb og forestillinger om fremtiden frem. De bedste erfaringer – historierne om det, der virker – motiverer og skaber energi og kreativitet. Man udvikler ikke ud fra problemer men ud fra ønsker, drømme og det, der fungerer. Den anerkendende metode bygger på følgende antagelser:

- I ethvert samfund, enhver organisation eller gruppe er der noget, der virker
- Det, vi fokuserer på, bliver vores virkelighed
- Det sprog, vi bruger, skaber vores virkelighed
- Det er vigtigt at værdsætte forskellighed

"Vi vil gerne tages seriøse – fx på skoleområdet. Det er jo "vores" område"
(pige 7. klasse)

"Jeg havde det rigtig sjovt sammen med min makker. Der var rimelig meget humor"
(pige 7. klasse)

"Nu har vi fået sagt vores mening og hørt at voksne kan høre efter børn"
(dreng 7. klasse)

Ansvar haves, Indflydelse ønskes

Skoleelever i Danmark påtager sig gerne et medansvar for at tingene går godt på skolen. Men børnenes indflydelse i skolen udebliver, viser undersøgelsen ”Medindflydelse i Folkeskolen”, der blev foretaget i Børnerådets Børnepanel i 2002.

Med rettigheder følger ansvar – men gælder det modsatte også? Ikke i folkeskolen, hvis vi skal tage elevernes ord for pålydende. Elevernes forberedelse til demokratisk medvirken i samfundet gennem en skolegang præget af ligeværd og åndsfrihed bliver smukt formuleret i Folkeskoleloven. Men ifølge ”Medindflydelse i Folkeskolen” er der langt fra lovens ord til børnenes hverdag. Det formelle demokrati i skolen er gennem en årrække blevet fundamenteret gennem lovgivning og solide rutiner på den enkelte skole. Demokrati er imidlertid meget mere og andet end formelle regler, afstemninger og mødereferater fra skolebestyrelsen. Medbestemmelse i skolen kan ifølge børn i 6. klasse være mange ting. Det handler om at have mulighed for at sige sin mening, når der skal tages vigtige beslutninger på skolen om at købe nye møbler eller bøger. Det handler også om at blive taget med på råd i timerne, når der skal vælges emne eller engang imellem at kunne vælge, om man skal arbejde alene eller i grupper. Endelig kan det være en følelse af, at man bliver hørt, når man har brug for det.

Ingen indflydelse i timerne

Det er det nære demokrati i klassen - det lokale og uformelle, som betyder noget for børnene. Medbestemmelse skal føles meningsfyldt og handle om beslutninger, der vedrører børns egen hverdag. Børn ønsker selv at tage et ansvar for at lære noget i skolen. Det viser de os, når de i undersøgelsen peger på, at de selv har det største ansvar for, om de lærer noget. Børnene mener ikke, at lærere, skoleleder og forældre har et nært så stort ansvar for den sag. Noget tyder dog på, at voksne ikke har bemærket den udstrakte hånd, eleverne giver dem mht. at tage ansvar. Over halvdelen af børnene (54 procent) er nemlig aldrig eller sjældent med til at lave deres egen arbejdsplan – selvom der står i folkeskoleloven, at den skal laves i fællesskab mellem lærer og elev. 58 procent af børnene er aldrig eller sjældent med til at vælge emne, og næsten ingen af børnene har mulighed for at vælge de bøger eller hæfter, de skal arbejde med. Skolerne har

eleveråd og børnene er repræsenteret i skolebestyrelserne. Men de ting, som børnene virkelig oplever som vigtige, bliver i høj grad besluttet uden om dem – af læreren, lederen, bestyrelsen og kommunen.

Om at være en del af noget

Medindflydelse i skolen handler også om en følelse af at blive hørt og være en del af noget. Det handler om det sociale liv i klassen. Fællesskab og venskab med de andre i klassen har stor betydning for børnene – særligt i forhold til de helt nære ting og oplevelser. Alligevel gælder det for nogle børn, at de har sværere ved at være en del af det sociale liv end andre. 41 procent af eleverne i 6. klasse skriver fx ja til, at der er nogen i deres klasse, som de aldrig lytter til. Og 82 procent er enige om, at der er nogen elever man lytter mere til end andre. Det sociale ansvar opstår altså ikke altid automatisk. Hver 5. elev – 20 procent af børnene i 6. klasse – er ligefrem bange for at sige deres mening højt i klassen. Og hele 89 procent taler ikke med deres lærer om personlige ting.

Lyt til børnene

Børnerådet tillægger børnenes udsagn stor betydning. Det er vores overbevisning, at elevernes ansvarsfølelse og oplevelse af medejerskab til hele skolens virke på længere sigt tager skade af den skæve magtfordeling, som børnene viser os i undersøgelsen. Vi har derfor anbefalet skolen og dens ejer – kommunerne – at tage børnene alvorligt og lytte til deres råd. Det er særdeles vigtigt at være opmærksom på, at det er de samme børn, som ikke tør sige deres mening højt i klassen, som ikke har et tillidsfuldt forhold til klasselæreren, og som ikke har nogen kammerater i klassen. Undersøgelsen tegner altså et billede af en gruppe marginaliserede elever, for hvem en hvilken som helst medbestemmelse må forekomme fjern og måske endda truende. Når vi styrker både det uformelle og det formelle demokrati i skolen bør vi derfor være særligt opmærksomme på denne gruppe af sårbare elever. En høj faglighed opnås ikke kun med flere timer, men forudsætter også et godt undervisningsmiljø, hvor børnene tør udtrykke sig, tage ansvar og føler sig trygge.

- 54 procent af børnene er aldrig eller sjældent med til at planlægge deres egen arbejdsplan
- 90 procent af børnene er aldrig eller sjældent med til at vælge de bøger/materialer, de arbejder med
- 58 procent af børnene er aldrig eller sjældent med til at vælge emne
- 20 procent af børnene er ofte eller altid bange for at sige deres mening højt i klassen
- 89 procent af børnene taler aldrig eller sjældent med deres lærer om personlige ting

Rapporten ”Medbestemmelse i Folkeskolen” kan læses på Børnerådets hjemmeside: www.brd.dk

For supplerende oplysninger kontakt fuldmægtig Søren Gade Hansen, sg@brd.dk

Børnerådets formand på besøg i panelklasser

6a, Kastrup Centralskole, Vordingborg

Det kan vi li' – det vil vi have mere af, det kan vi ikke li' – væk med det. Sådan lød indgangsvinklen for de samtaler Børnerådets formand havde med børn fra Børnepanelet, da han i foråret 2002 besøgte fire af klasserne.

6a, Borgerskolen, Assens

I foråret 2002 besøgte Børnerådets formand fire af panelklasserne i Børnerådets Børnepanel, nemlig klasserne på Fredensborg Byskole i Hillerød, på Bakkeskolen i Hørning, på Kastrup Centralskole i Vordingborg og på Borgerskolen i Assens. Formålet med besøgene var at komme i direkte dialog med børnene - noget den almindelige spørgeskema-form fra panelundersøgelserne ikke tillader.

6a, Bakkeskolen, Hørning

Forud for besøgene havde børnene taget billeder af deres hverdag. Overskrifterne var: "Det kan vi godt li' - det vil vi have mere af" og "Det kan vi ikke li' - væk med det". Billederne var udgangspunktet for samtalen mellem Klaus Wilmann og eleverne, der var velforberejdede og oplagte. Samtalerne handlede både om de nære ting; kæledyr, sport, slik og lektier. Men mange af børnene fokuserede også på mere abstrakte forhold som fx venskab, død og krig.

6a, Fr.borg Byskole, Hillerød

Alle fire klasser var meget bevidste om værdien af gode menneskelige relationer formuleret i ønsker om glade mennesker, gode lærere, venskab og fællesskab. Børnene vil have voksne, "der går op i det med liv og sjæl" og lærere, der kan deres fag. Alle klasserne var også præcise i deres krav til omgivelserne, både de fysiske og indholdsmæssige. De er trætte af graffiti, hærværk, dårlige skolebygninger og ulækre toiletforhold.

Set med Børnerådets øjne var besøgene en succes. Det var spændende for os at være i direkte dialog med panelklasserne. Vi vil derfor i fremtiden forsøge at knytte børnepanelklasserne endnu tættere til os.

Børnerådets Børnepanel

Børnerådets Børnepanel består af ca. 1200 elever på 6.-7. klassetrin repræsentativt fordelt over hele landet. Flere gange om året foretager Børnerådet undersøgelser i panelet. Der er tale om spørgeskemaundersøgelser, som børnene altid besvarer anonymt. Spørgeskemaerne bliver udarbejdet af Danmarks Pædagogiske Universitet, der også behandler svarene statistisk. Det er vigtigt for Børnerådet, at panelundersøgelserne repræsenterer et børneperspektiv: Hvordan ser livet ud, når man går i 7. klasse? Hvad tænker man om forskellige emner? Spørgeskemaerne bliver altid til på baggrund af en pilotundersøgelse og samtaler med børn på samme alderstrin som børnene i Børnepanelet.

Resultaterne fra undersøgelserne formidler Børnerådet i de såkaldte børnepanelrapporter samt på vores hjemmeside. Børnene fra Børnepanelet modtager hver gang en separat rapport, som vi kalder et børnebrev.

Alle rapporter fra undersøgelserne i Børnepanelet kan findes på Børnerådets hjemmeside: www.brd.dk

Børn tvangsudleveres til samvær

15 børn i 14 retskredse blev i 2002 hentet af fogeden for at have samvær med den forælder, de ikke bor sammen med. Det viser Børnerådets fogedretsundersøgelse fra 2002.

Gennem sit arbejde har Børnerådet erfaret, at de danske fogedretter behandler sager om børn og samvær meget forskelligt. Fra sager, hvor der oftest medvirker en børnesagkyndig medarbejder til sager, hvor en børnesagkyndig sjældent eller aldrig medvirker. Det er også Børnerådets erfaring, at der er forskellig praksis for, hvornår og hvordan der finder samtaler sted med de involverede børn.

Derfor foretog Børnerådet i 2002 en undersøgelse i 14 af landets 82 fogedretter (udvalgt af Domstolsstyrelsen) om praksis i forbindelse med tvangsfuldbyrdelse af samvær. Målet var at få et overblik over antallet af sager i årene 1999, 2000 og 2001, at finde ud af, om der finder samtaler sted med børnene, og om der tilkaldes en børnesagkyndig til at vurdere, om tvangsudlevering er til skade for barnet.

Store forskelle fra sted til sted

Det er meget forskelligt fra retskreds til retskreds, hvordan reglerne praktiseres, og hvordan der reflekteres i sagerne. Skal fogeden varetage forældrenes interesse set i et juridisk perspektiv? Eller se konflikten og løsningsmuligheden i et børneperspektiv? Juridisk set er der ikke tvivl om, at fogedretterne, hvis de følger Retsplejeloven til punkt og prikke, kun kan nægte at tvangsfuldbyrde en samværsresolution, hvis barnets "sjælelige sundhed" er i alvorlig fare (Retsplejelovens § 536). At det ikke er til barnets bedste, er ikke nok. Der er dog nogle blandt de 14 fogedretter i undersøgelsen, der nægter at tvangsudlevere et barn til samvær, hvis det ikke er til barnets bedste. Det er et tegn på, at der er en proces i gang. Når nogle retskredse tager udgangspunkt i Børnekonventionen og barnets bedste, går praksis forud for lovgivningen. Opgaven består derfor nu i at få lovgivningen til at følge trop.

Ingen børn må tvinges

Børnerådet mener, at der er behov for at ændre Retsplejelovens § 536 og således sænke loftet for, hvornår en foged kan nægte tvangsfuldbyrdelse af samvær. Hensynet til barnets bedste bør være nok. Barnet – uden nogen nedre aldersgrænse men med et modenhedskriterium – bør altid høres før en eventuel tvangsfuldbyrdelse. Og barnet skal altid have en samtale med en børnesagkyndig, der er vant til at tale med børn i

krise, og som kan være den person, der sikrer, at barnet føler sig tryk og får omsorg. Barnets synspunkter skal tages med i den samlede vurdering af sagen, og det er Børnerådets klare holdning, at intet barn må tvinges til samvær mod barnets udtrykte vilje.

Børneperspektivet skal fremmes

Ifølge Børnekonventionens artikel 7 har et barn ret til at kende og blive passet af begge sine forældre. Men hvis forældrene er skilt, skal samværet med den forældre, barnet ikke bor hos, ske på en tilfredsstillende måde for barnet. Tvinger man barnet til samvær, tilsidesætter man beskyttelsen af barnet, som netop er en af Børnekonventionens hjørneste. Børnerådet mener, at børneperspektivet skal fremmes i alle sager. Barnets ret til at udtale sig og få sin mening respekteret, som det bliver beskrevet i Børnekonventionens artikel 12, skal tages alvorligt. Hvis grundsynet er "forældres ret", så bliver det til "barnets pligt". Et sådant børnesyn sætter ikke barnets bedste i centrum, hvilket skal være det grundlæggende i enhver beslutning om børn. I de tilfælde, hvor barnet gerne vil se samværsforælderen, men hvor det modarbejdes eller chikaneres af den forælder, der har forældremyndigheden, er det ekstraordinært vigtigt at give barnet mulighed for at udtale sig og tage udgangspunkt i såvel barnets udtrykte som udtrykte tanker og følelser.

Justitsministeriet arbejder med problematikken

På baggrund af Børnerådets undersøgelse og diskussion i Folketinget om fagedretternes praksis i samværsager er Justitsministeriets Forskningsenhed i gang med en undersøgelse af alle fagedretternes behandling af samværs- og forældremyndighedssager i 2002. Undersøgelsen forventes færdig til efteråret 2003, og skal danne baggrund for en politisk diskussion af om lovændringer er nødvendige for at beskytte barnets rettigheder.

Se rapporten om fagedundersøgelsen på Børnerådets hjemmeside: www.brd.dk
For supplerende oplysninger, kontakt fuldmægtig Susanne Glending på sg@brd.dk

BØRNERÅDETS FORSLAG TIL EN GOD PRAKSIS I TVANGS- UDLEVERINGER

- **Mediation**
Alle forældre skal tilbydes mediation.
- **Opfølgning/evaluering**
Der skal ske en opfølgning eller en evaluering af sagen efter en vis periode. Dette skal ske som en beskyttelse af barnet for at se på, hvordan samværet fungerer.
- **Stærkere lovgivning og vejledning**
Afsnittet om tvangsudlevering af et barn skal separeres fra afsnittet om udlevering af ting. Formuleringen i Retsplejelovens § 536 skal ændres, således at hensynet til barnets bedste er nok til at tvangsudlevering kan nægtes. En evt. udlevering må først ske efter samtale med barnet, hvor barnet høres og dets holdning tages alvorligt. Der skal være en børnesagkyndig tilstede.
- **Vejledning til Statsamtterne i behandling af samværsager**
Der bør nedsættes gruppe af børnesagkyndige, børneforskere og familieretsjurister, som skal komme med bud på, hvordan man kan foretage en sagsbehandling med barnet i centrum. Baggrundsgruppens arbejde kan udgives i et arbejdshæfte til brug i statsamtssager.

FN's Børnetopmøde – også vigtigt for børn i Danmark

Den 8-10 maj 2002 mødtes hele verdens ledere om ét fælles emne: Børn og unges vilkår i verden. "A World fit for Children" hed topmødet, som er det første FN-møde, hvor børn og unge deltog direkte. Børnerådet deltog som en del af den officielle danske delegation.

Det er kun sket to gange i historien, at verdens ledere har mødtes for at fokusere på børns vilkår. Derfor var det en ganske særlig begivenhed, da FN staternes ledere i maj 2002 mødtes med repræsentanter fra uafhængige børnerettighedsinstitutioner for på et tredages møde at diskutere, hvordan det er gået verdens børn og unge siden det første topmøde i 1990. På Børnetopmødet skulle en række nye emner også indarbejdes i et slutdokument – en handlingsplan, der forpligter verdens ledere på at arbejde konkret med at sikre børns rettigheder.

Børn og unge deltog også

Topmødet var også særegent derved, at der dels deltog mange børn og unge som medlemmer af de nationale delegationer, dels at der blev gennemført et særligt møde alene med børn og unge som deltagere. Mødet introducerede børn fra hele verden til hinanden, hinandens kulturer, problemer og måde at anskue forandringer på. Børne- og ungdomsforumet, hvor voksne ikke havde adgang, vedtog en erklæring med navn ; "A World fit for Us" og var et lærestykke i, hvor vanskeligt og hvor nyttigt internationalt samarbejde er. Børnene og de unges anderledes perspektiv gjorde det muligt for dem at fokusere fælles løsninger på trods af lokale og nationale konflikter. De fandt fælles platforme og overensstemmelser på tværs af "Palæstinaspørgsmålet" og tilsvarende internationale dilemmaer.

Vesteuropæiske ledere blev væk

Børnetopmødet i New York blev dog også præget af de tragiske begivenheder den 11. september året før, idet topmødet skulle have fundet sted i september 2001. Pga. terroraktionerne blev det udsat, og med udsættelsen forsvandt også en del af tilslutningen og engagementet fra mange lande, ikke mindst de vesteuropæiske og USA. Topmødet

fik ikke den deltagelse af regeringschefer og topministre, som kunne have givet forhandlingerne og sluterklæringen maksimal autoritet. I stedet lod mange lande, deriblandt Danmark, sig repræsentere på embedsmandsniveau. Og verdenspressens interesse for topmødet havde heller ikke det omfang, som kunne have gjort beslutningerne endnu mere nærværende i nationalstaterne. Det var temmelig ærgerligt, for dels var topmødets forhandlinger yderst relevante og betydningsfulde, og dels blev der truffet beslutninger om en lang række målsætninger, som hvis de gennemføres, kan forbedre børns situation markant i store dele af verden.

Topmødet får betydning for børn

Børnetopmødet kan dog få stor betydning for tænkningen om børn i fremtiden. I Danmark har Børnerådet i årets løb ved passende lejligheder anbefalet, at mødets sluterklæring indtænkes i en dansk strategi, og at en overordnet dansk børnepolitik i fremtiden tager sit afsæt i Danmarks internationale forpligtelser, herunder også i sluterklæringen fra topmødet i maj 2002. Uanset at topmødet ikke har kaldt på initiativer fra regeringen, bør topmødets betydning ses på langt sigt, og især de mange private børneorganisationer vil arbejde seriøst

UDDRAG FRA FÆLLES UDTALELSE FRA BØRNEFORUMET PÅ FN'S BØRNETOPMØDE

A World fit for us

We are not the sources of problems; we are the resources that are needed to solve them.

We are not expenses; we are investments.

We are not joust young people; we are people and citizens of this world.

Until others accept their responsibility to us, we will fight for our rights.

We have the will, the knowledge, the sensitivity and the dedication.

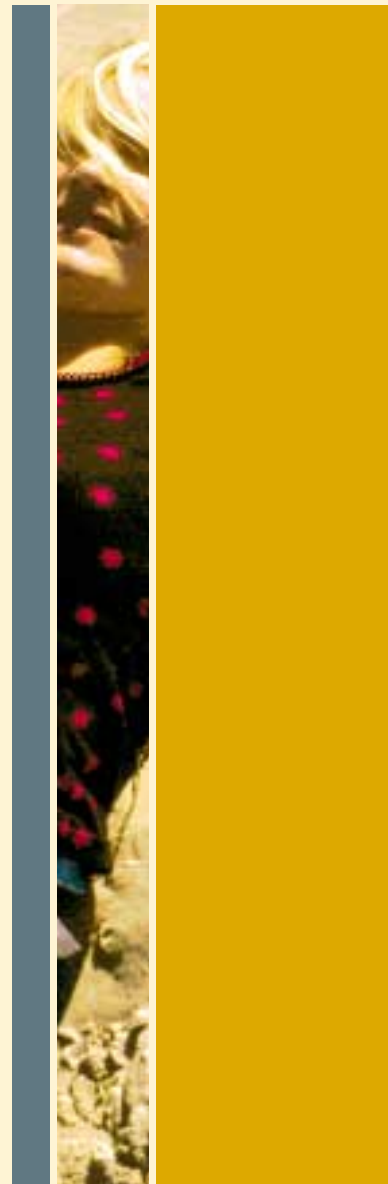
We promise that as adults we will defend children's rights with the same passion that we have now as children.

We promise to treat each other with dignity and respect. We promise to be open and sensitive to our differences.

We are the children of the world, and despite our different backgrounds, we share a common reality.

We are united by our struggle to make the world a better place for all.

**YOU CALL US THE FUTURE,
BUT WE ARE ALSO THE PRESENT.**

med topmødets målsætninger i en dansk kontekst. Topmødet gav lejlighed til at knytte nye nationale og internationale kontakter mellem organisationer og institutioner, som arbejder seriøst for børns rettigheder, hvilket også kan være med til at styrke børns vilkår her i Danmark og i resten af verden.

Eksempler på konkrete mål fra slutdokumentet "A World fit for Children":

- Mindske dødelighed mindre børn med en tredjedel inden 2015
- Mindske fejlernæring mindre børn med en tredjedel inden 2015
- Halvere antallet af børn uden skolegang
- Sikre alle unge adgang til overbygningssuddannelse
- Forbedre børnepasningen
- Udrydde de værste former for børnearbejde
- Mindske HIV med 25% blandt unge
- Mindske HIV bl.a. børn med 50%
- National politik til støtte for forældreløse børn
- Fjerne ulighed mellem kønnene i børns uddannelsesmuligheder
- Sikre adgang til reproduktiv sundhed
- Beskytte børn mod alle former for misbrug, forsømmelse og vold
- Beskytte børn mod seksuel udnyttelse
- Beskytte børn mod følger af krig og tvangsforflytning

Børnerettighedsinstitutioner i Norden, Europa og hele verden

Børnerådet står ikke alene. Der findes tilsvarende uafhængige børnerettighedsinstitutioner over hele verden, og Børnerådet deltager i samarbejde med både nordisk, europæisk og et verdensomspændende netværk.

Børnerådet har i mange år deltaget i et nordisk netværk sammen med børneombudsinstitutionerne i Norge, Sverige og Island. I juni 2002 holdt netværket møde i Reykjavik på Island og drøftede bl.a. de nationale erfaringer med forebyggelse af social negativ arv, og mobning i skolerne. Det nordiske samarbejde er uhyre inspirerende og lærerigt for alle nordiske ombudsmænd og rådsformænd, fordi vi i mangt og meget deler vilkår i Norden.

Flere børnerettighedsinstitutioner i Europa

Verdens første børneombud var det norske, men især i de tidligere østeuropæiske lande og på Balkan, har spørgsmålet om børns menneskerettigheder i dag fået stor opmærksomhed. Her skyder nye institutioner op hvert år. De forskellige europæiske nationale børneråd og ombud er samlet i The European Network of Ombudsmen for Children (ENOC), som blev etableret i juni 1997. ENOC's opgave er dels at støtte og bidrage til etablering af nye institutioner til forsvar for børns rettigheder, og dels at skabe en fælles europæisk platform for debat og aktivitet til støtte for børns opvækstvilkår i Europa. Det årlige ENOC møde fandt i 2002 sted i oktober i Bruxelles. På mødet blev det besluttet at styrke netværket yderligere. Formandskabet, som i 2002 var Belgisk, blev pålagt at udarbejde forslag til etablering af et europæisk sekretariat for ENOC. Et kommende ENOC sekretariat skal varetage forbindelserne med EU, Europarådet og andre europæiske offentlige og private organisationer og institutioner.

Første møde i globalt netværk

2002 bød også på det første møde i et globalt netværk bestående af repræsentanter for uafhængige børneråd, ombud og børnekommissærer fra hele verden. Forud for FN's topmøde om børn i maj 2002 i New York løb det første historiske møde af stablen med deltagelse af repræsentanter fra Europa, Afrika, Oceanien, Asien og Latinamerika. På

mødet blev man enige om at etablere et løst netværk bestående af uafhængige menneskeretsinstitutioner for børn. Institutionerne skal alle være baseret på "Paris principperne", som er det grundlag, FN generelt anbefaler at etablere uafhængige menneskeretsinstitutioner ud fra. På det globale møde blev der vedtaget en udtalelse, som krævede handling af verdens topledere og synlige målsætninger til gavn for verdens børn.

Børnerådet i netværk og baggrundsgrupper

Pr. juni 2003 indgik Børnerådet i følgende eksterne netværk og baggrundsgrupper:

- Det nordiske netværk af Børneråd og børneombudsinstitutioner
- The European Network of Ombudsmen for Children (ENOC)
- Det globale netværk af uafhængige børnerettighedsinstitutioner
- Den nationale samarbejdsgruppen om FN's Børnekonvention
- LOKK – Landsorganisationen af kvindekrisecentre. Baggrundsgruppe til Daphne-projektet: "Etniske kvinder gift med danske mænd"
- Baggrundsgruppe hos Det Kriminalpræventive Råd om projekt "Sikker Flirt"
- Samarbejdsgruppen om etablering af en national koalition for social trivsel i grundskolen. Med Skole og Samfund og Dansk Center for Undervisningsmiljø
- Psykiatrifonden, baggrundsgruppen for Børneprojektet
- Center for Børnelitteratur, repræsentantskab

Opdragelse med hjertet - Om udvikling og konflikter med små børn

Ved årsskiftet 2002/03 udgav Børnerådet og Komiteen for Sundhedsoplysning pjecen ”Opdragelse med hjertet - Om udvikling og konflikter med små børn”. Pjecen er især til inspiration for forældre i opdragelsen af deres små børn og i håndtering af konflikter, men der er også bud til fagpersoner med kontakt til børn og deres forældre. Pjecen vakte stor opmærksomhed og var efter 3 måneder solgt i 15.000 eksemplarer.

ET KLIP FRA HVERDAGEN: En far står ved kassen i supermarkedet. Hans to år gamle datter lægger varerne op. Hun vil selv. Far må ikke hjælpe. Hver gang han prøver at sætte skub i det, hylér hun. Far trækker sig genert tilbage. Køen vokser og folk begynder at røre uroligt på sig. Alles øjne er rettet mod optrinnet.

Sådan starter pjecen. Faren kunne have handlet anderledes. Han kunne have insisteret på, at dette skulle de være to om – eller måske reageret mere hårdhændet selv om fysisk og psykisk afstraffelse af børn er forbudt i Danmark.

Opdragelse er omsorg

Er det muligt at opdrage uden at slå, ruske, nedgøre eller isolere børn? – Også når børn er helt umulige? Det mener Børnerådet, som gerne vil inspirere til opdragelsesformer, der skaber udvikling og vækst. Opdragelse af små børn er en nødvendig omsorg for børn. Det er at hjælpe barnet til at finde sin plads i familien og i samfundet, det er at give barnet leveregler for, hvordan man er sammen med andre mennesker, og det er at lære barnet, hvad der er rigtigt og forkert, hvad der er farligt, og hvad der er forbudt. Forældre skal påtage sig den rolle, som hører forældreskabet til, nemlig at være vejleder

for barnet – ikke mindst i situationer der er tilspidsede, og hvor temperamentet er i kog.

Det er vigtigt, at forældre forstår samspillet med deres børn. Jo bedre de forstår det, des bedre kan de understøtte børnenes udvikling og selvværd. Pjecen ”Opdragelse med hjertet” er en håndsrækning til en større forståelse af dette samspil.

Mærkesag for Børnerådet

Konflikter mellem børn og deres voksne skal løses uden brug af fysisk eller psykisk afstraffelse. Det har altid været en mærkesag for Børnerådet. Afskaffelse af forældrenes såkaldte revselsesret i 1997 var en stor landvinding for børn i Danmark. Børnerådet har løbende gjort en stor indsats for at informere forældre om lovgivningen gennem sine foldere, som både findes til forældre med dansk baggrund og til forældre med etnisk minoritets baggrund.

Det er vores håb, at ”Opdragelse med hjertet” vil nå bredt ud til forældre med 0-3-årige børn og fremover til alle nye forældre, fx gennem den kommunale sundhedspleje.

Opdragelse med hjertet er blevet til i et samarbejde mellem Børnerådet og Komiteen for Sundhedsoplysning, som har stået for udgivelsen. Den sælges gennem Komiteen for Sundhedsoplysning, tlf. 35265400 eller www.sundhedsoplysning.dk, for 10 kr. incl. moms + administrationsgebyr og porto. En række apoteker forhandler også pjecen.

Børnekonventionen i Danmark

Den 20 november 2002 – 13 års dagen for FN's Børnekonvention – udgav Børnerådet en ny bog med særligt fokus på børns rettigheder i Danmark.

”Børnekonventionen i Danmark” er en grundbog om FN's Konvention om Barnets Rettigheder. Den besvarer en lang række spørgsmål om eksempelvis Børnekonventionens relevans i Danmark, hvem der har ansvar for at Børnekonventionen bliver gennemført i dansk lov og praksis, hvem der kontrollerer at Børnekonventionen bliver gennemført i Danmark, hvordan medarbejdere i staten og i kommunerne kan bringe børneperspektivet ind i dagligdagen for det enkelte barn og for børn som gruppe. Bogen henvender sig først og fremmest til politikere og professionelle, som beskæftiger sig med børn. Både de, som til dagligt har den direkte kontakt med børn og unge, og de, som planlægger og tager beslutninger, der direkte eller indirekte har betydning for børns hverdag. Bogen egner sig godt som introduktion til Børnekonventionen og som grundbog for jura-, pædagog-, socialrådgiver-, sygepleje-, lærer-, statskundskabs-, og administrationsstuderende.

Børnerådet håber, at bogen også får plads på skrivebordene i den offentlige administration, så børneperspektivet i højere grad vil blive brugt, når der skal planlægges og besluttes på børns vegne. Med ”Børnekonventionen i Danmark” som vejviser kan politikere og ansatte i stat og kommuner øge deres kendskab til Børnekonventionens indhold og dens betydning – også for børn i Danmark.

Bogen bestilles hos IT- og Telestyrelsen, på telefon 33 37 92 28 og koster kr. 168,- plus ekspeditionsgebyr.

BØRNEKONVENTIONEN I DANMARK INDEHOLDER FØLGENDE AFSNIT:

Kapitel 1:
Børnekonventionen bliver til

Kapitel 2:
Børnekonventionens indhold

Kapitel 3:
Tilslutning til Børnekonventionen

Kapitel 4:
Børnekonventionen i Danmark

Kapitel 5:
Børnekonventionen i praksis

Kapitel 6:
Børnekonventionen – dokumenter

Kapitel 7:
Veje til viden: Udgivelser, organisationer og hjemmesider

Når mor og far går fra hinanden - En film om børn i skilsmisse

Ny film om børn i skilsmisse sætter fokus på børns tanker og reaktioner i forbindelse med deres forældres skilsmisse. Børnerådet og Film & TV Compagniets film "Når mor og far går fra hinanden" havde premiere ved et velbesøgt arrangement i Posthusteateret i København i oktober 2002.

I dokumentarfilmen "Når mor og far går fra hinanden" er det børnene, der har ordet. Vi følger 5 børn i alderen 12-16 år, der åbenhjertigt fortæller om deres oplevelser af tiden op til skilsmissen, om deres tanker og reaktioner og om hvad, der var – eller er – svært ved at skulle dele sin kærlighed og tid mellem to forældre. Vi hører om kammeraternes reaktioner, om brist og om tilbagevendende dilemmaer. Flere af børnene har ikke bare "mistet" deres oprindelige kernefamilie, men har også fået en eller to nye familier med stedforældre og søskende, de nu forventes at forholde sig til. Endelig får vi i filmen også forældrenes bud på, hvorfor skilsmisse var den eneste udvej, og hvilke tanker de gjorde – og i dag gør sig – i forhold til børnene.

Formålet med filmen er at gøre voksensamfundet klogere på, hvad børn føler, mener og oplever når deres forældre siger farvel til et fælles samliv. Filmen kan også anvendes i undervisningsøjemed fra 7. klasse og opefter. Og endelig har reaktioner på filmen fra større børn og unge med egne skilsmisseerfaringer vist, at filmen giver dem oplevelser af genkendelse; at andre har de samme følelser og erfaringer.

Filmen er produceret af Film og TV Compagniet ved Lars Feldballe Petersen i et samarbejde med Børnerådet ,og er økonomisk støttet af Egmont Fonden, Undervisningsministeriet, Socialministeriet, Civildirektoratet og Børnerådet. Filmen kan købes gennem Børnerådet og koster 125 kr.

www.boerneraadet.dk eller www.brd.dk

Begge disse adresser fører dig til Børnerådets hjemmeside, der i 2002 skiftede udseende. Indholdet på siden blev samtidigt udbygget. Som noget nyt introducerede vi temasider om de hovedområder, som Børnerådet beskæftiger sig med. På temasiderne har vi samlet relevant lovgivning, høringsvar, materialer og links til mere viden. Siden om FN's Børnekonvention er også blevet betydelig mere omfattende end den forrige. Her kan du nu bl.a. finde relevante dokumenter om konventionen, fx tillægsprotokoler, rapporter til FN's Børnekomité m.v. Hjemmesiden bliver flittigt brugt af journalister, studerende og andre, der ønsker viden om, hvad Børnerådet laver og mener.

Børnerådets nyhedsbrev skiftede i 2002 form og overgik til kun at være elektronisk. Nyhedsbrevet udkommer ca. 4 gange om året. Du kan til – og framelde dig nyhedsbrevet på vores hjemmeside eller ved at kontakte Børnerådets sekretariat.

Hjemmeside for børn på vej

Efter skolernes skommerferie 2003 introducerer Børnerådet en helt ny hjemmeside for børn i alderen 10-15 år. Det primære mål er at informere børn om børns egne rettigheder. Siden kan bruges i undervisningsøjemed, og når elever skal skrive opgaver – fx om FN's Børnekonvention og børnerettigheder generelt. På siden vil der bl.a. indgå en quiz, hvor børn kan teste deres viden om børns rettigheder. Vi vil også løbende lave forskellige afstemninger på siden.

Børnerådets hørings svar 2002

Januar

Hørings svar til lov om ændring af lov om ligebehandling af mænd og kvinder m.h.t. beskæftigelse og barselsorlov m.v., lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel og lov om børnepasningsorlov (Beskæftigelsesministeriet)

Februar

Hørings svar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om forebyggende sundhedsordninger for børn og unge (ophævelse af krav om ansættelse i den kommunale sundhedstjeneste) (Indenrigs- og sundhedsministeriet)

Hørings svar vedrørende vejledning om hjælp til børn og unge gennem dialog og samarbejde med forældrene - en gennemgang af reglerne om tavshedspligt (Socialministeriet)

Hørings svar vedrørende Forbrugerombudsmandens udkast til en revideret vejledning om Børn, unge og markedsføring (Forbrugerstyrelsen)

Hørings svar vedrørende lovforslag om ændring af ligestillingsloven (nedlæggelse af Videnscenter for ligestilling) (Ligestillingsministeriet)

Marts

Hørings svar vedrørende forslag til ændring af lov om folkeskoler og lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Modersmålsundervisning og sprogstimulering) (Undervisningsministeriet)

Hørings svar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om aktiv socialpolitik - Tilskud til pasning af egne børn - lovforslag nr. 129 (Socialministeriet)

Udtalelse til Justitsministeriet vedr. Haagerkonventionen af 1996 om retternes kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse af retsakter samt om samarbejde om forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af mindreårige (Justitsministeriet)

April

Hørings svar vedrørende forslag til ændring af straffeloven, L 118 af 26. februar 2002 (Justitsministeriet)

Juni

Hørings svar vedrørende betænkning om inkorporering af menneskerettighedskonventioner (Justitsministeriet)

September

Høringssvar om uledsagede flygtningebørn
(Ministeriet for flygtninge, indvandrere og integration)

Høringssvar om ophævelse af anciennitetsprincippet i daginstitutioner
(Socialministeriet)

November

Lov om ændring af straffeloven, adoptionsloven og retsplejeloven (Justitsministeriet)

Gennemførelse af straffesager om seksuelt misbrug af børn - Betænkning I 420/2002
(Justitsministeriet)

Forslag til lov om ændring af lov om tandpleje m.v. (Indenrigs- og Sundhedsministeriet)

December

Udkast til ændring af lov om folkeskolen (bedre indskoling og styrkelse af fagligheden)
(Undervisningsministeriet)

Udgivelser 2002

Medbestemmelse i folkeskolen
(Børnepanelrapport, gratis)

Børnekonventionen i Danmark
(Bog, 168 kr.)

Opdragelse med hjertet – om udvikling og konflikter med små børn
(pjece, 10 kr. + ekspeditionsgebyr + porto)

Når far og mor går fra hinanden
(Video, 125 kr.)

Forældre må ikke små deres børn - PÅ URDU
(pjece, gratis)

Børnerådets økonomi 2002

Det økonomiske grundlag for Børnerådets arbejde er hovedsagelig den årlige finanslovsbevilling. Undtagelser herfra er fondsstøtte til konkrete projekter og medfinansiering fra samarbejdsparter.

Økonomiske nøgletal for 2002:

Indtægter

Finanslovsbevilling 2002	3.700.000 kr.
Salg af bøger	72.000 kr.
Fonde o.lign	260.000 kr.
Indtægter i alt	4.032.000 kr.

Udgifter

Løn/vederlag	2.759.000 kr.
Drift af råd og sekretariat	933.000 kr.
Særlige initiativer	883.000 kr. ¹
Udgifter i alt	4.575.000 kr. ²

¹ Vedrørende køb af fremmede tjenesteydelser i forbindelse med særlige initiativer

² Merforbruget er finansieret af Børnerådets opsparing

ÅRSBERETNING 2002

Udgivet af Børnerådet
Vesterbrogade 35 A
1620 København V
Tlf: 3378 3300
Fax: 3378 3301
E-mail: brd@brd.dk
www.brd.dk

Juni 2003

Tekst

Børnerådets formand og sekretariat

Redigering

Anne Mejer, Børnerådets sekretariat

Grafisk tilrettelæggelse

Oktan, Peter Waldorph

Foto

Michael Daugaard

Tryk

Schultz

Oplag 800

ISBN: 87-90946-21-9

Årsberetningen er gratis og fås ved henvendelse til Børnerådets sekretariat. Årsberetningen kan også hentes på Børnerådets hjemmeside:
www.brd.dk

BØRNERÅDETS ÅRSBERETNING 2002

Børnerådet er en statslig institution, som skal arbejde på at sikre børns rettigheder samt informere og rådgive om børns forhold i samfundet. Børnerådet skal inddrage børns synspunkter i dets arbejde. Børnerådet er fagligt og politisk uafhængigt, men administrativt knyttet til Socialministeriet. Rådet behandler ikke konkrete klagesager.

Børnerådet er nedsat i henhold til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Rådets opgaver og sammensætning er nærmere beskrevet i Bekendtgørelse om et Børneråd, Socialministeriets bekendtgørelser nr. 2 af 5. januar 1998.

Børnerådet

Vesterbrogade 35 A

1620 København V

Tlf: 3378 3300

Fax: 3378 3301

E-mail: brd@brd.dk

www.brd.dk

